

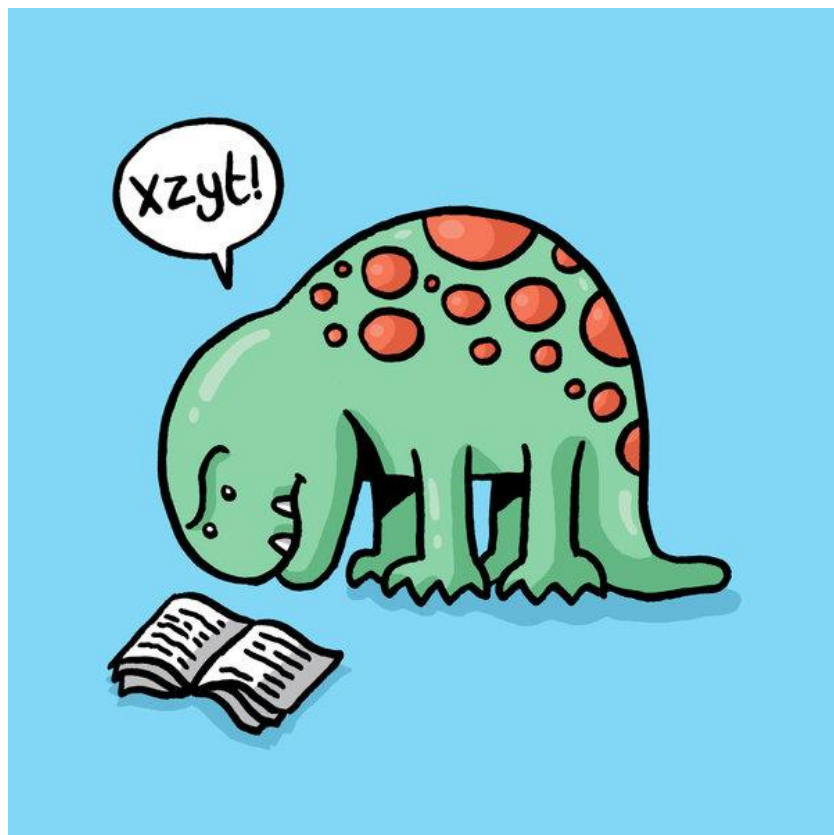

پیشینه «آموزش» سواد رسانه‌ای

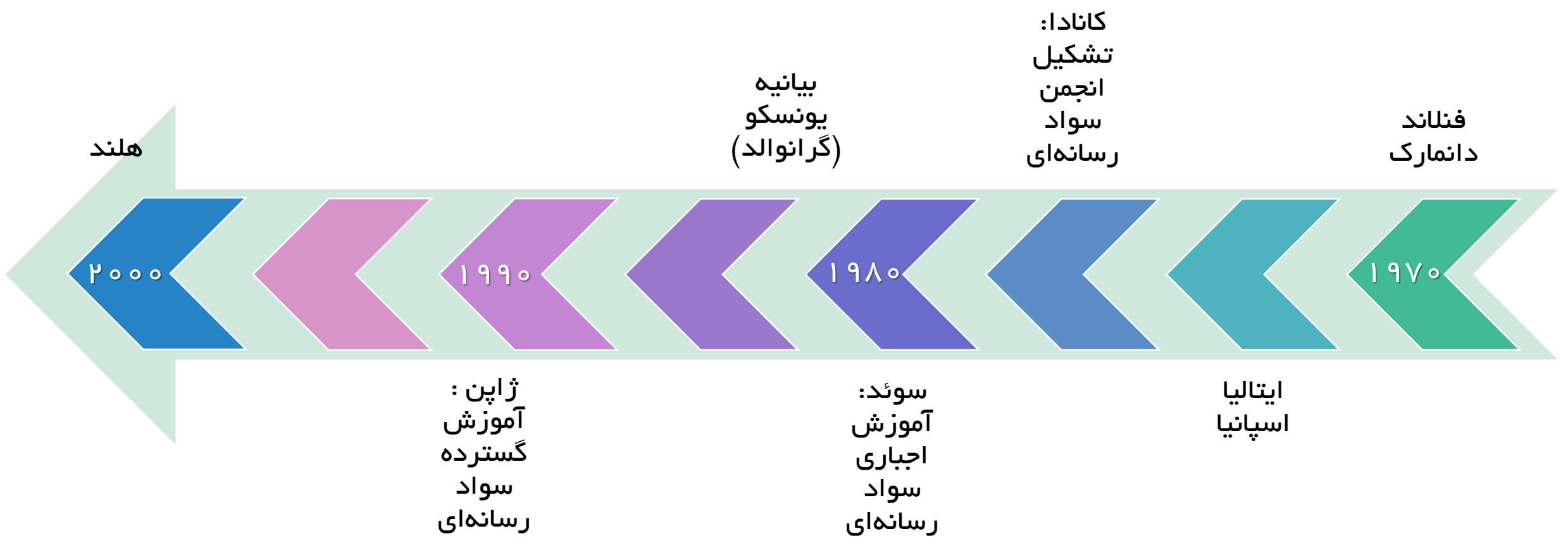
- در عصر اطلاعات مفهوم سواد، بسیار فراتر از خواندن و نوشتن شده و اگر کسی نحوه دسترسی سریع و استفاده صحیح از تمامی انواع رسانه‌ها را نداشته باشد **بی سواد** تلقی می‌شود!

- از این رو از سال ۱۹۶۵ اصطلاح «**سواد رسانه‌ای**»، در سراسر دنیا، به عنوان یک ضرورت برای زنده ماندن (!) خیلی جدی گرفته شده است!

پیشینه «آموزش» سواد رسانه‌ای

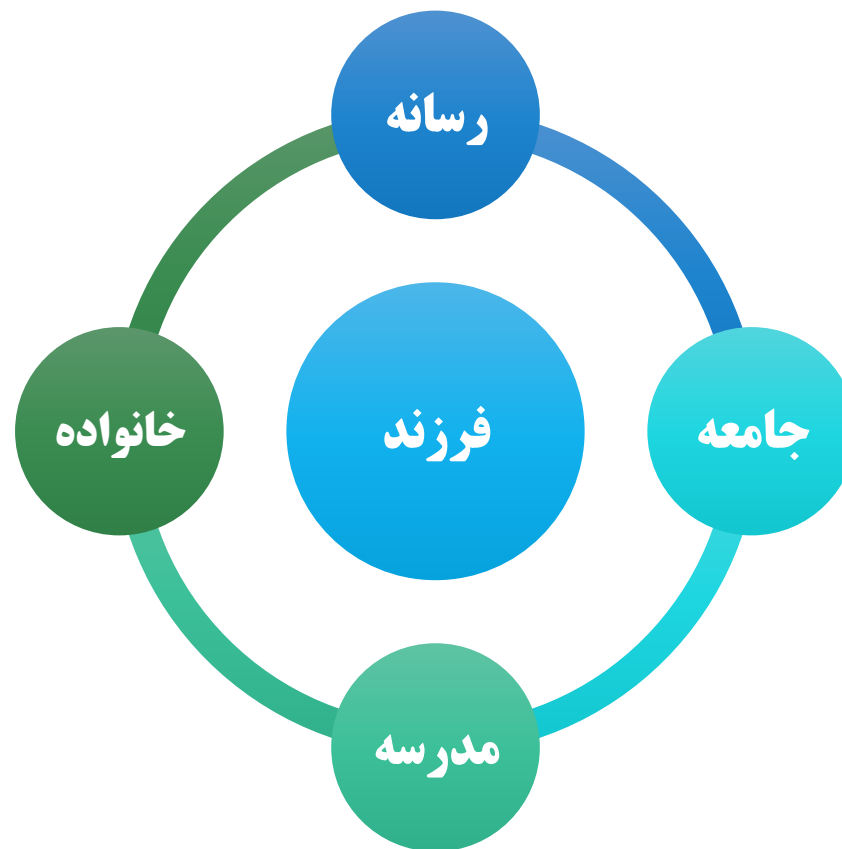

آموزش رسمی «سواد رسانه‌ای در بیش از ۹۰ کشور دنیا

مقدمه ای بر یک نهضت ...

- سند تحول آموزش و پرورش:

مقدمه ای بر یک نهضت ...

۷- ترویج هنجارها، ارزش‌ها و سبک زندگی اسلامی ایرانی و ممانعت از رخنه‌ها و آسیب‌های فرهنگی و اجتماعی در این عرصه و مقابله مؤثر با تهاجم همه‌جانبه فرهنگی و نیز ارتقای فرهنگ کاربری و سواد فضای مجازی جامعه.

مقدمه ای بر یک نهضت ...

تالیف و ترجمه
کتب دانشگاهی

همایش ها و
هم اندیشی ها

کلاس ها
و کارگاه ها

تالیف کتب
ترویجی و عمومی

مقدمه ای بر یک نهضت ...

تفکر و
سبک زندگی +
مطالعات اجتماعی
پایه هفتم

تفکر و پژوهش
پایه ششم

۹۴

۹۳

۹۲

۹۱

زبان انگلیسی
پایه نهم

تفکر و
سبک زندگی
پایه هفتم

تولد یک کتاب
گام دوم یک نهضت ...

فرآیند تولید بسته آموزشی تفکر و سواد رسانه ای پایه دهم در یک نگاه

۱ مطالعات انجام شده

بررسی اسناد تحولی
سند تحول بنیادین
برنامه درسی ملی

۱۰ مصاحبه با
ماینظر رده اول حوزه ارتباطات

انجام مکتبه با
معاونت جوانان وزارت ورزش
پایس فنا
مرکز رسانه های دیجیتال
دانشکده علوم ارتباطات علوم و
تحقیقات دانشگاه آزاد
دانشکده مطالعات جهان
دانشگاه تهران
مرکز پژوهش و سنجش افکار
مدا و سما

نظرسنجی از ۳۸۶ دانش آموز در ۶ اداره کل آموزش و پرورش
(آذربایجان شرقی، اصفهان، البرز، شهر تهران و شهرستانهای تهران و هرمزگان)

مطالعه تطبیقی
برنامه درسی یونیسکو
برنامه درسی کانادا
برنامه درسی آمریکا
برنامه درسی ترکیه

۲ طراحی چهار چوب برنامه

اصول حاکم بر برنامه
همه گیری با اسناد تحولی
انتخاب مسأله محور محتوا
سازماندهی مسأله محور محتوا

اهداف کتاب
توانایی بررسی و نقد هوشمندانه پیامهای رسانه ای
مدیریت مصرف رسانه ای
توانایی تولید موثر پیام به وسیله رسانه های در دسترس

محتوا
ایده های کلی
سوالات پیکانه سواد رسانه ای
رژیم مصرف رسانه ای

ساختار کتاب درسی
فصل اول: ما و رسانه ها - ۶ ساعت
فصل دوم: فنون خلق پیام رسانه ای - ۱۰ ساعت
فصل سوم: تازیدهای رسانه ها - ۸ ساعت
فصل چهارم: مخاطب شناسی - ۶ ساعت
فصل پنجم: رسانه و سبک زندگی - ۱۰ ساعت
فصل ششم: رژیم مصرف رسانه ای - ۶ ساعت

۲۴ جلسه الزامی
۴ جلسه اختیاری
۲۸ جلسه کلاسی

اسفند ۱۳۹۴

فروردین تا نیمه اردیبهشت ۱۳۹۵

۱۰ اصلاح کتاب و سایر اجزای آموزشی

اصلاح کتاب و سایر اجزای بسته آموزشی بر اساس نتایج ارزشیابی برای چاپ ۱۳۹۶

۸ اشاعه و مراقبت از برنامه

اشاعه و مراقبت از برنامه در طول سال تحصیلی

۹ ارزشیابی تکوینی

ارزشیابی تکوینی کتاب توسط پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش

۷ برگزاری دوره تأمین مدرس

برگزاری دوره تأمین مدرس در دو مرحله

۵ اصلاح دروس

اصلاح دروس بر اساس نتایج اعتبار سنجی

۳ تألیف کتاب درسی

تدوین پیش نویس دروس
طراحی آموزشی دروس

۶ آماده سازی و تولید کتاب و ملحقات آن

ارسال کتاب برای آماده سازی و چاپ

تأیید کتاب معلم (راهنمای تدریس)

تولید چند رسانه ای بر فراز آسمان (راهنمای معلم الکترونیکی)

ویرایش و تدوین فیلم های کوتاه آموزشی مورد استفاده در کلاس

۴ اعتبار سنجی از طریق سامانه اعتبار بخشی

اعتبار سنجی از طریق سامانه اعتبار بخشی توسط ۱۷ نفر از روسای گروه و کارشناسان بررسی محتوا و دبیران مجرب دو استان آذربایجان شرقی و هرمزگان

اینفوگرافیک: مریم سلیمی و بهروز مظلومی فر

سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی - گروه تفکر دفتر تألیف کتابهای درسی ابتدایی و متوسطه نظری

محتوا

ایده های کلی

- سوالات پندگانه سواد رسانه ای
- رژیم مصرف رسانه ای

مهارت های
اساسی

مفاهیم
اساسی

- فصل اول: ما و رسانه ها - ۶ ساعت
- فصل دوم: فنون خلق پیام رسانه ای - ۱۰ ساعت
- فصل سوم: نادیده های رسانه ها - ۸ ساعت
- فصل چهارم: مخاطب شناسی - ۶ ساعت
- فصل پنجم: رسانه و سبک زندگی - ۱۰ ساعت
- فصل ششم: رژیم مصرف رسانه ای - ۶ ساعت

۶
فصل

۲

طراحی چهارچوب برنامه

اصول حاکم بر برنامه

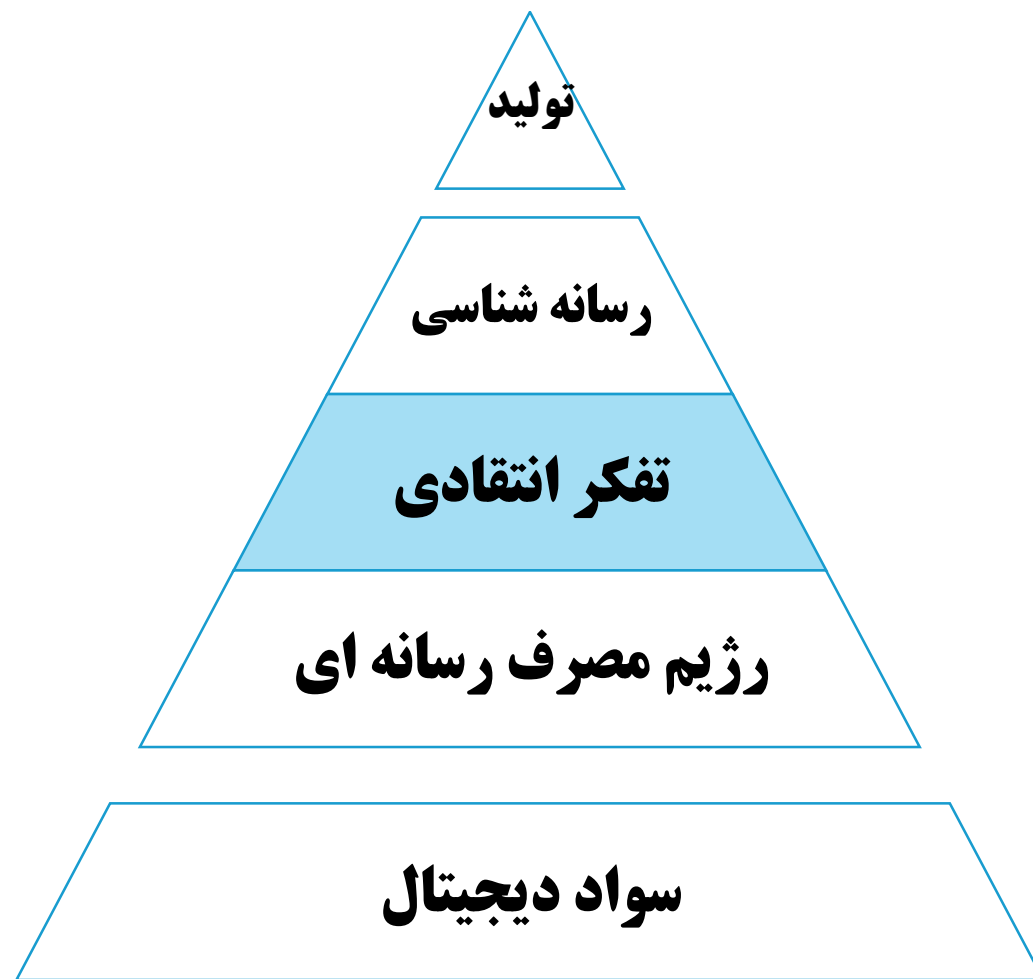
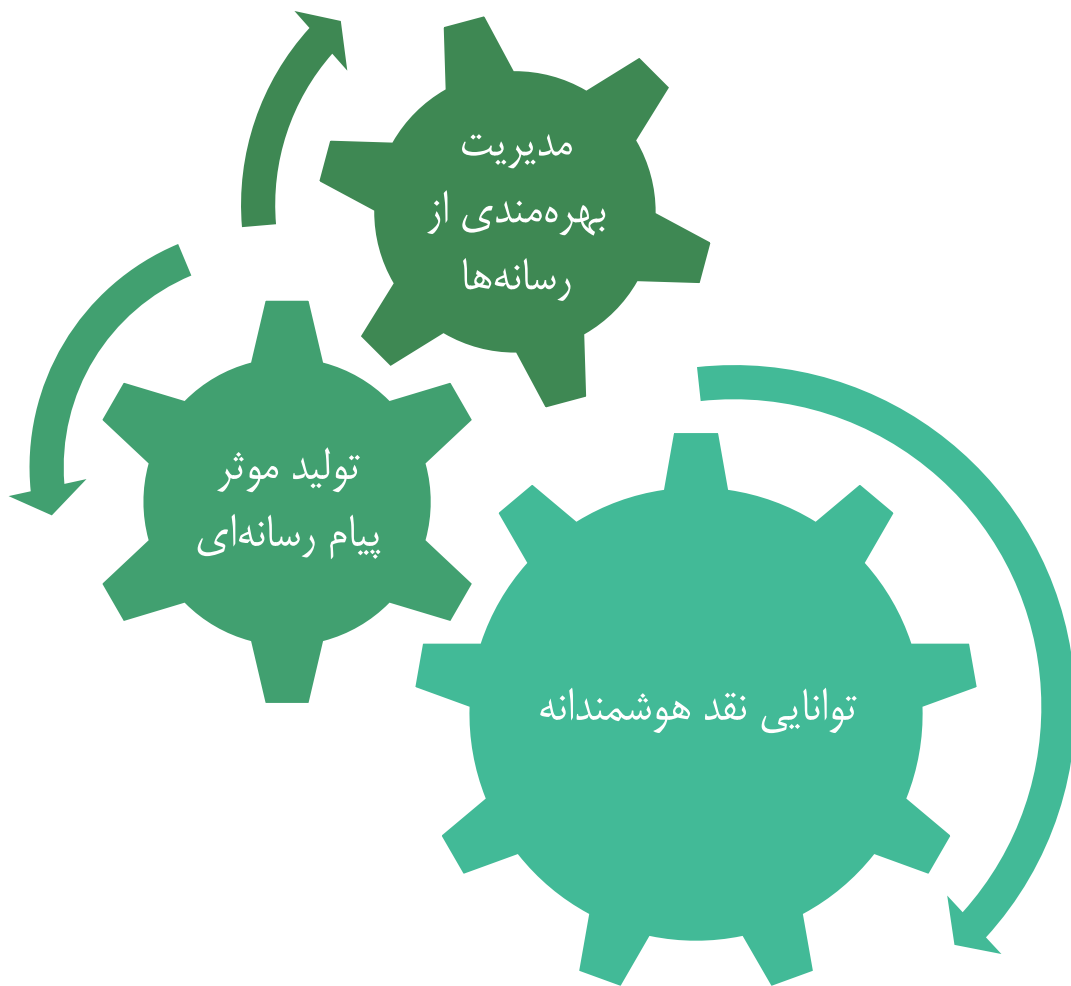

- هماهنگی با اسناد تحولی
- انتخاب مسأله محور محتوا
- سازماندهی مسأله محور محتوا

اهداف کتاب

- توانایی بررسی و نقد هوشمندانه پیام های رسانه ای
- مدیریت مصرف رسانه ای
- توانایی تولید موثر پیام به وسیله رسانه های در دسترس

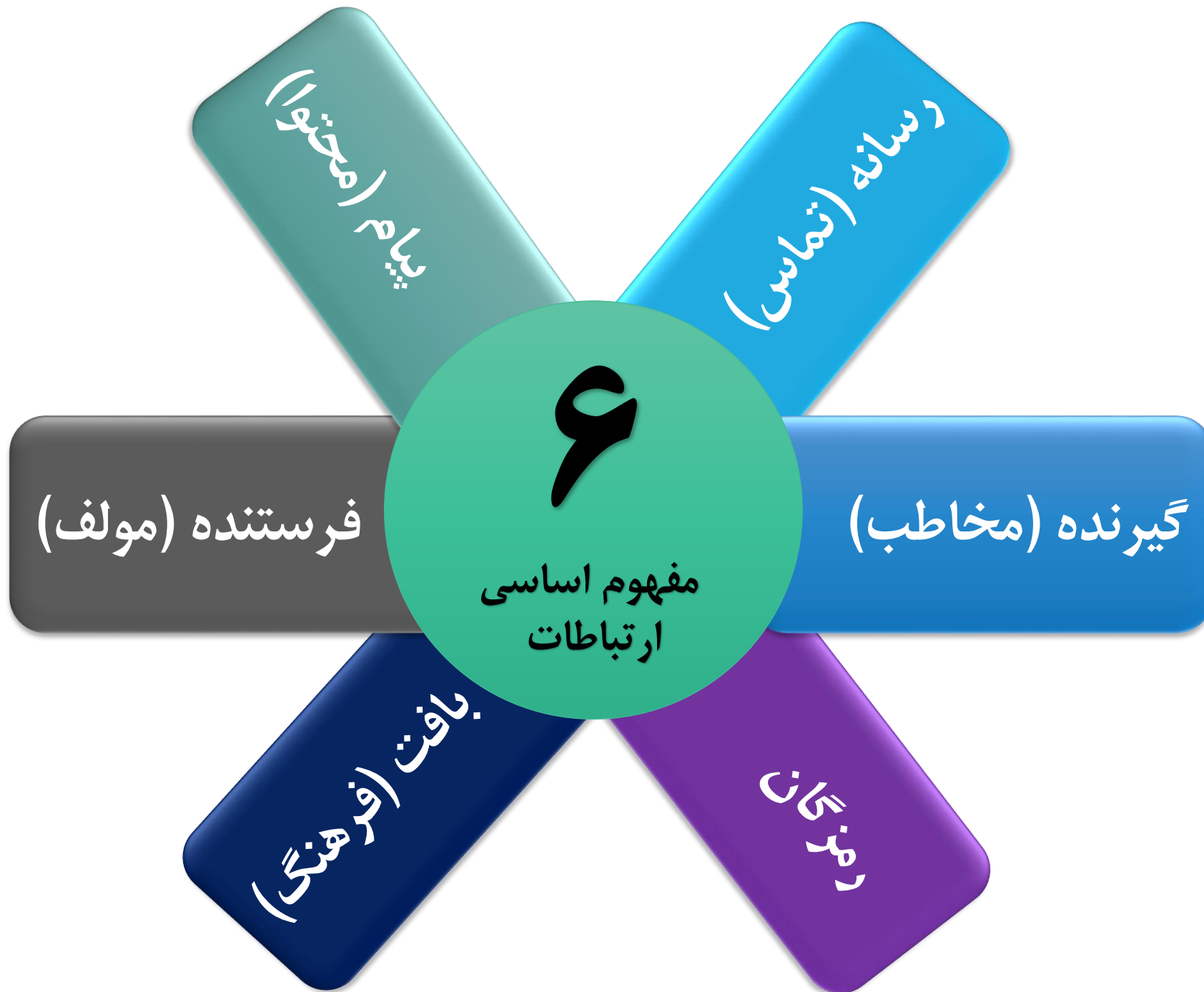
تولید کننده
خلاق

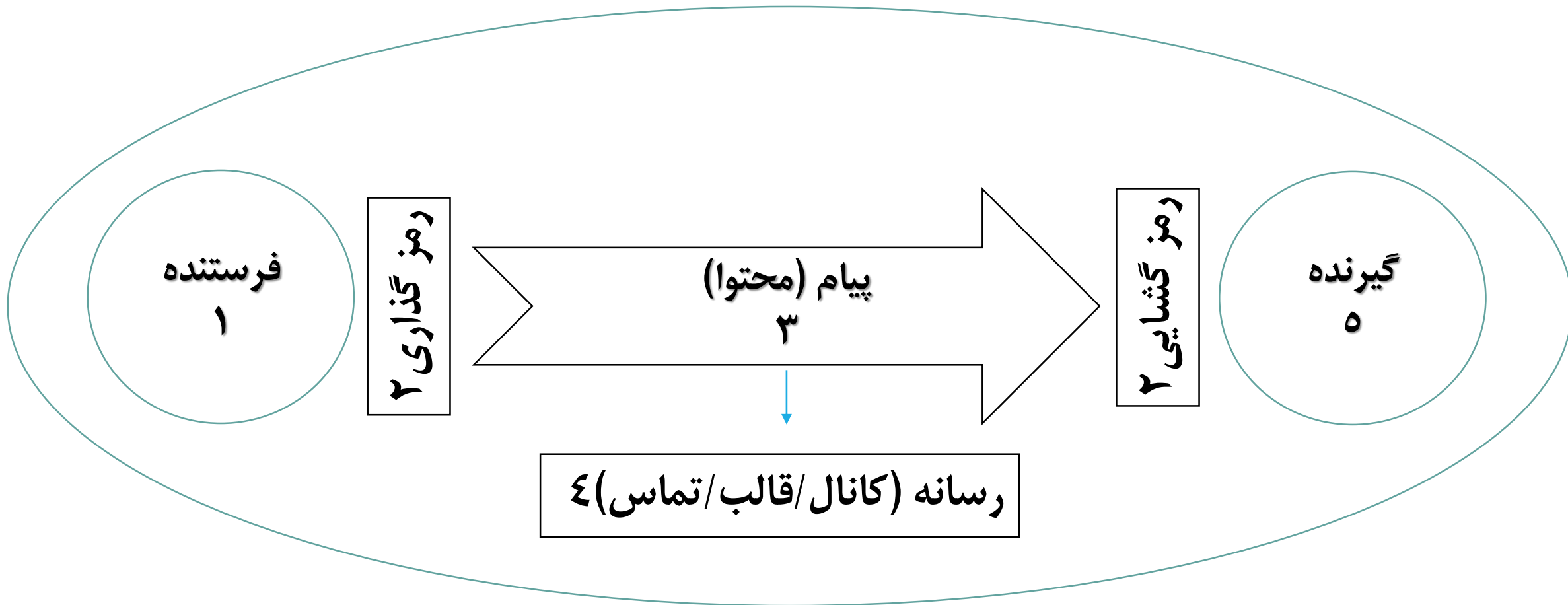
مخاطب
هوشمند

مخاطب فعال

مخاطب منفعل

بافت / بستر / فرهنگ
۶

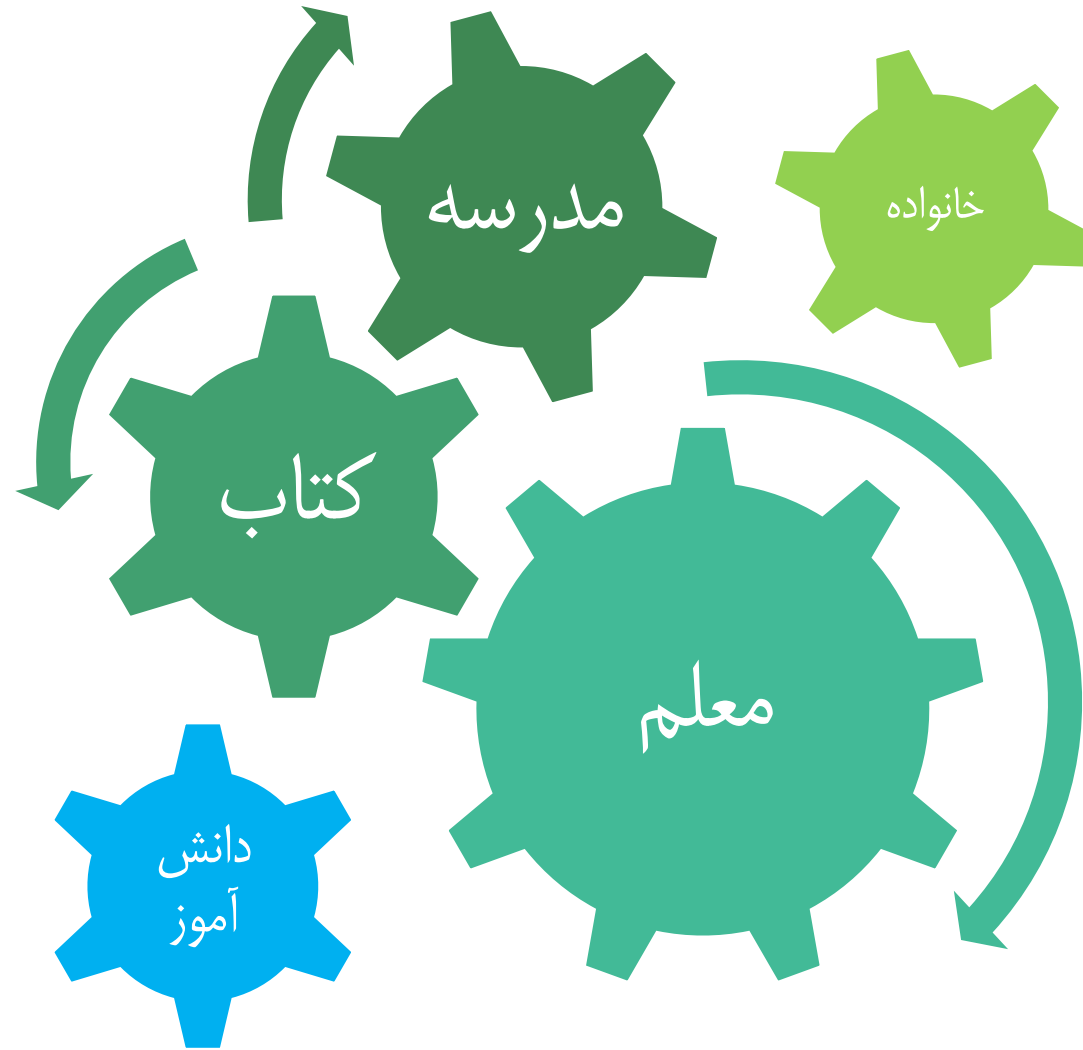
کلیدواژه	پرسش اصلی	مفهوم ارتباطاتی	فصول کتاب درسی
چه کسی؟	چه کسی پیام را تولید کرده است؟	فرستنده	۳
چه پیامی؟	چه سبک زندگی، ارزش ها و نظریاتی در پیام ارائه یا حذف شده است؟	محتوا (پیام)	۵
چرا؟	چرا این پیام فرستاده شده است؟	هدف (انگیزه)	۳
برای چه کسی؟	افراد مختلف این پیام را چگونه متفاوت درک می کنند؟	گیرنده	۴
از چه طریقی؟	از چه فنونی برای جلب توجه مخاطب استفاده شده است؟	قالب (رمزگان/ارسانه)	۲

نهضت ادامه دارد ...

تدریس کتاب

کتاب درسی

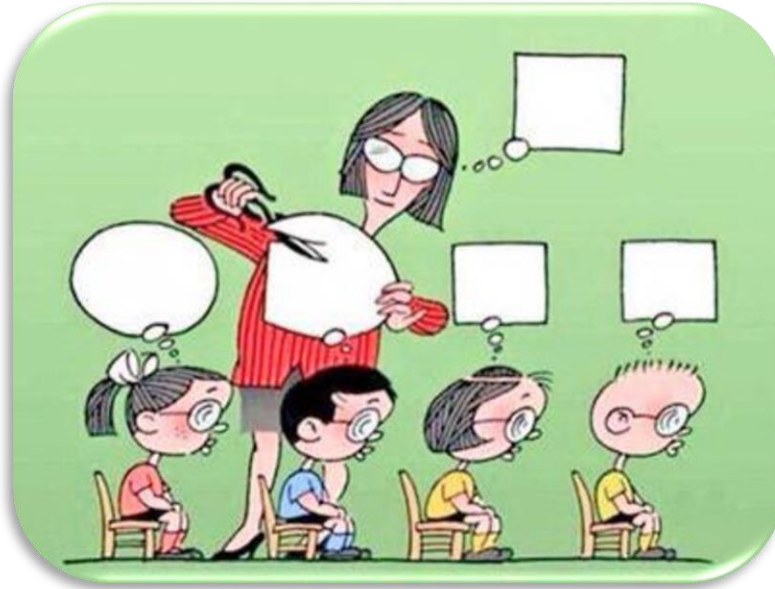
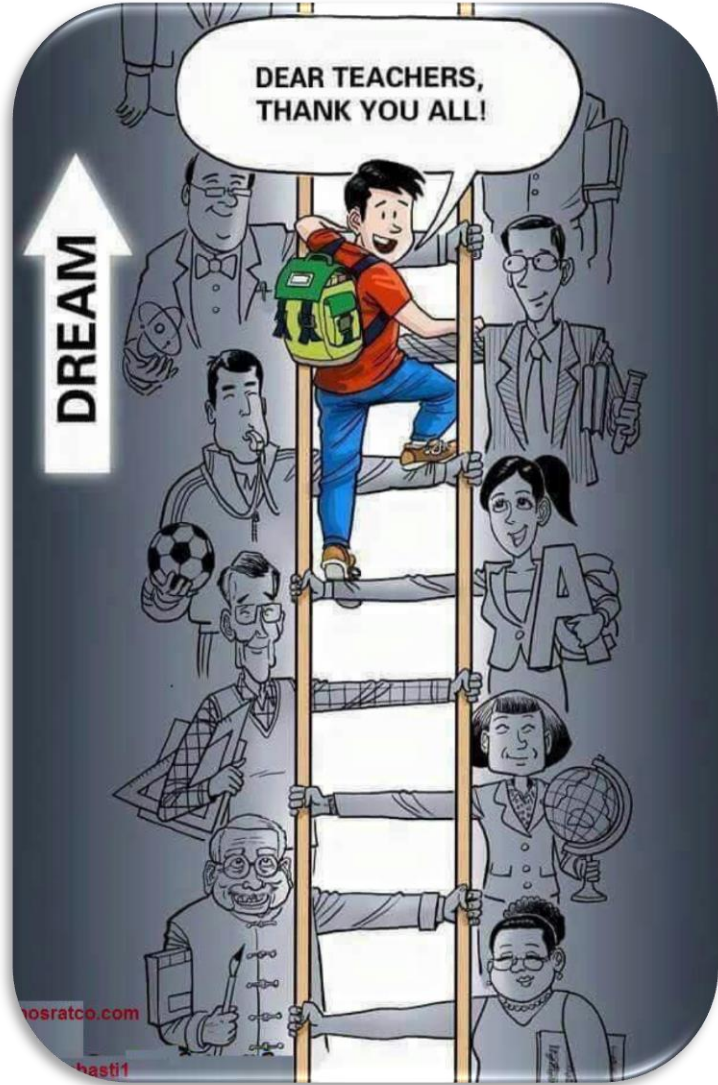
ابزار

قبله

بهبانه

کتاب درسی؛ فرصت یا تهدید...!؟

معلم

روش های تدریس کتاب

روشهای تدریس

۱. روش سخنرانی (روش کلامی یا زبانی)
۲. روش بارش فکری (طوفان فکری، ابتکارات فکری، Brain Storming)
۳. نمایش و اجرای تمرین های عملی (Demonstration)
۴. روش 5E
۵. مباحثه
۶. ایفای نقش (Role Paying)
۷. داستانگویی و نمایش
۸. بازدید از صحنه های واقعی
۹. پرسش و پاسخ
۱۰. روش تدریس اعضای تیم
۱۱. روش اکتشافی (مکاشفه ای)
۲۱. روش مفهومی
۳۱. روش الگوریتمی
۴۱. روش فعال
۵۱. روش کلاس معکوس
۶۱. روش بحث گروهی
۷۱. روش آزمایشگاهی
۸۱. الگوی حل مسئله
۹۱. الگوی پیش سازمان دهنده (preadvance-organizer model)
۰۲. روش عینیت بخشی
۱۲. روش تدریس روشن سازی طرز تلقی
۲۲. روش تدریس بدیعه پردازي
۳۲. یادگیری شبکه ای
۴۲. روشهای ترکیبی

الگو عمومی تدریس (این الگو، توسط "رابرت گلنزر" در سال ۱۹۶۱ مطرح شد که در ۱۹۷۱ توسط "راجرز" و "رابینسون" بسط داده شد.)

۱) **تعیین هدفهای تدریس و هدفهای رفتاری:** معلم باید هدفهای تدریس خود را به صورتی عینی و قابل اندازه گیری تعریف و مشخص کند.

۲) **تعیین رفتار ورودی و ارزشیابی تشخیصی:** اصطلاح رفتار ورودی در اینجا منعکس کننده کلیه یادگیریهای گذشته فراگیران، تواناییهای عقلی، وضع انگیزشی و برخی عوامل اجتماعی و اقتصادی مؤثر در یادگیری و میزان رشد آنان است.

۳) **تعیین شیوه ها و وسایل تدریس:** در این مرحله معلم با آگاهی از شرایط و موقعیت آموزشی یکی از روشها مانند روش سخنرانی، آزمایشی، آموزش انفرادی و ... را انتخاب کند و وسایل تدریسی را نیز با توجه به مفاهیم و شرایط و ویژگیهای فراگیران را برگزیند.

۴) **سازماندهی شرایط و موقعیت آموزشی:** معلم باید قادر باشد که با ابتکار و خلاقیت، حداکثر استفاده از امکانات موجود، در امر تدریس و تحقق اهداف آموزشی را ببرد.

۵) **ارزشیابی و سنجش عملکرد:** معلم در این مرحله علاوه بر ارزشیابی های معمولی می تواند عملکرد شاگردان را در موقعیتهای متعدد، مانند انجام دادن پروژه، شرکت در فعالیتهای آموزشی و ... را ارزیابی کند و در صورت عدم موفقیت با توجه به نتایج ارزشیابی به ترمیم و اصلاح مراحل قبلی الگو اقدام کند.

ایران؟

جنگ طلب

صلح طلب

غمگین

شاد

حامی تروریسم

ضد تروریسم

خفقان

آزادی

عقب مانده

پیشرفته

نامن

امن

جنگ طلب

صلح طلب

غمگین

شاد

حامی تروریسم

ضد تروریسم

خفقان

آزادی

عقب مانده

پیشرفته

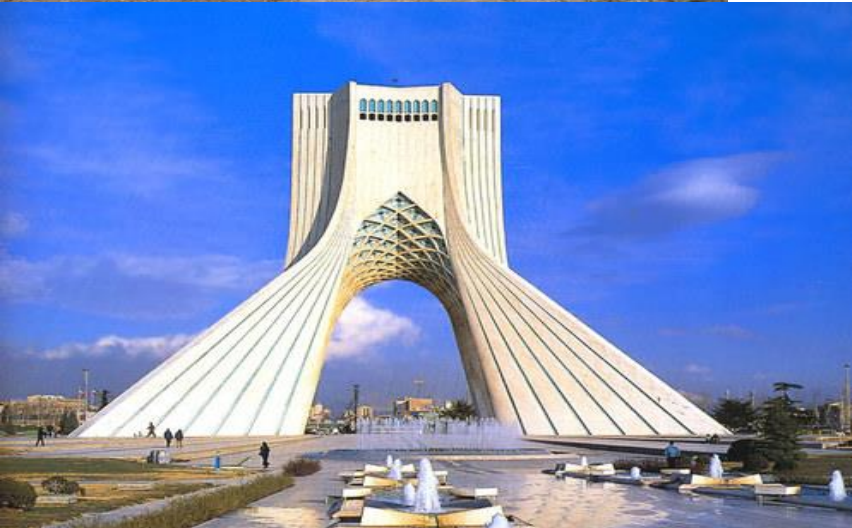
ناامن

امن

امریکا؟

تصویر ایران؟

from a producer of
THE PASSION OF THE CHRIST

Academy Award® nominee
Shohreh Aghdashloo Jim Caviezel

**THE STONING OF
SORAYA M.**
Based on a true story

"Riveting...impossible
to turn away from"
— Leonard Maltin & Andrew Chiao

"Emotionally explosive,
profoundly compelling"
— USA Today

"A magnificent movie"
— Greg Kirsch, The Huffington Post

چه تصویری از ایران ساخته شده است؟

DON'T GO TO IRAN

ایران از زاویه ای دیگر...

امروز در دنیا بمب هسته ای بیشتر مردم را یاد
کدامیک از دو کلمه زیر می اندازد؟ چرا؟

امریکا؟

ایران؟

تروریست!

زود قضاوت نکن ...

اگر همیشه چنین تصویری از سربازان
امریکایی را به شما نشان دهند، چه
تصویری از ارتش امریکا در ذهنتان ایجاد
می شود؟

اما آیا سربازان امریکایی همیشه در حال گل دادن و هدیه دادن به عراقیها و افغانیها هستند؟

کلیشه اول

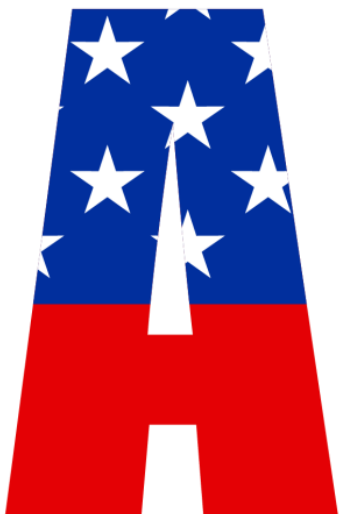
آمریکا خوب
است

کلیشه دوم

آمریکا دوست
داشتنی است

تصویر شکل گرفته

پس من
امریکا را
دوست دارم

خودروهای سواری آلمانی

LOW QUALITY

جنس چینی

روسیه

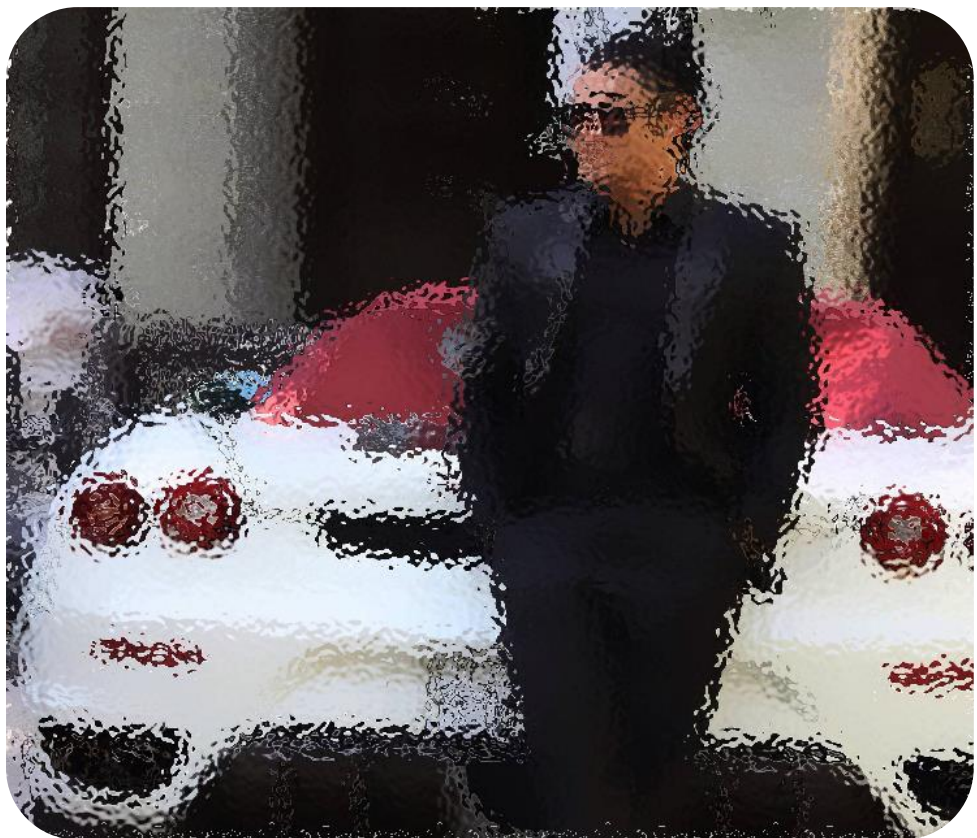

کارمند

آیا کلیشه تمام واقعیت یک پدیده را به تصویر می کشد؟

تمرین بیشتر...!

مدل آموزشی 5E

- **E**ngage (درگیر کردن)
- **E**xplore (کشف)
- **E**xplain (توضیح دادن)
- **E**xtend (تعمیم دادن)
- **E**valuate (ارزیابی کردن)

5E Learning Model

Engage

- **Focus**
- **Attention**
- **Stimulate**
- **Think**
- **Access prior knowledge**

Explore

- **Guide students to think, plan, investigate and organize and collect information**

Explain

- **Analyze the learning and deepen conceptual understanding**

Extend

- **Expand**
- **Solidify**
- **Understand and apply to real-world situations**

Evaluate

- **Informal and formal modalities**

روش اکتشافی

یادگیری اکتشافی فرایندی است که دانش آموز به طور مستقل و با راهنمایی معلم یا بدون آن، اصل یا قانونی را کشف نموده و مساله ای را حل می کند. ویژگی عمده روش اکتشافی، درجه و میزان راهنمایی شدن شاگرد (به وسیله معلم) برای اکتشاف است که این ویژگی به عواملی مانند استعداد دانش، مهارت شاگرد و درجه دشواری خود مساله بستگی دارد و می تواند در چهار محدوده قرار گیرد.

تا حالا دچار
سونامی اطلاعات
شده اید؟

جریان تحمیلی داده ها؟!

خیلی اوقات ما در کلاس‌هایمان این دو موضوع را اشتباه می‌گیریم:

داده دادن

یاد دادن

آموخته‌های
دیگران

آموختن

اما چه لذتی است در یافتن...
چه لذتی است در کشف کردن...

در روش اکتشافی بر خلاف روشهای معمول از پاسخ به سوال و از سوال
به اصل می رسیم.

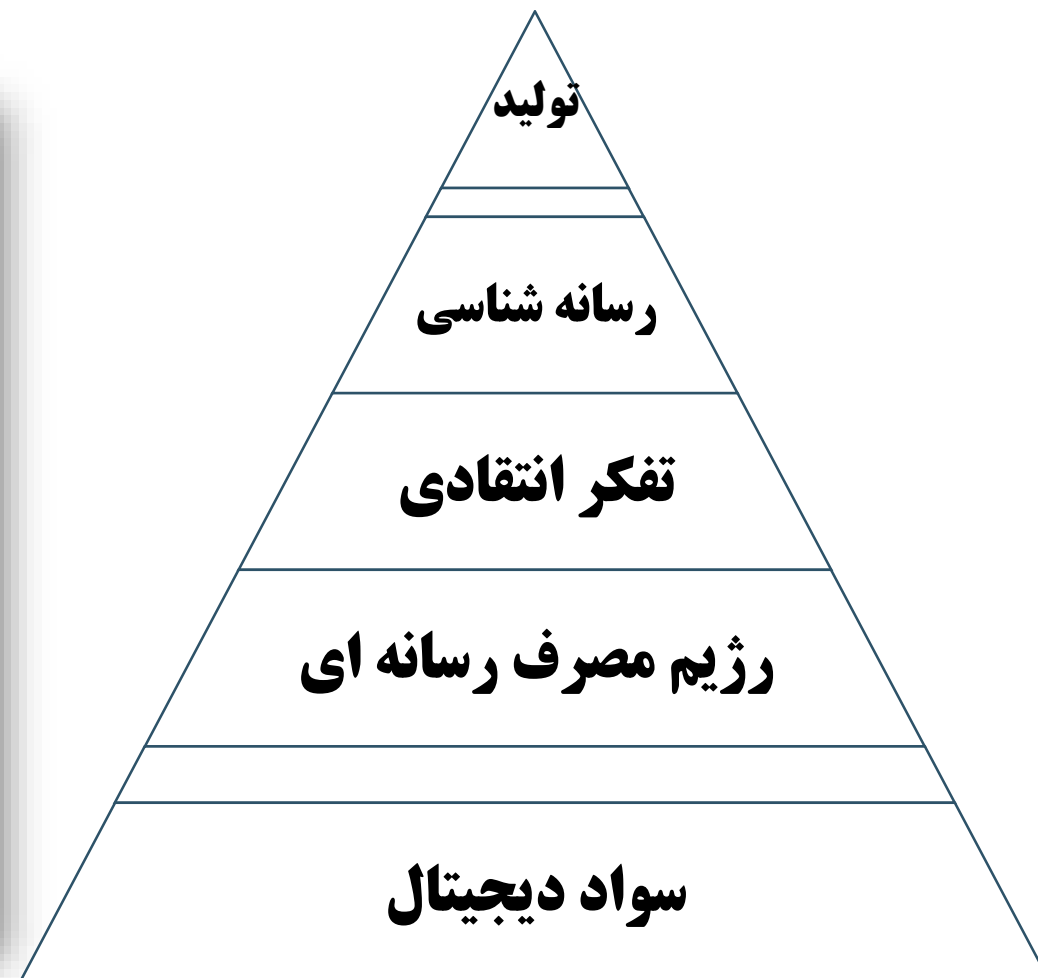
محاكم قضایی

فرض موقعیت موثر

آموزش تولید محور

تدریس معکوس

Traditional

Lecture

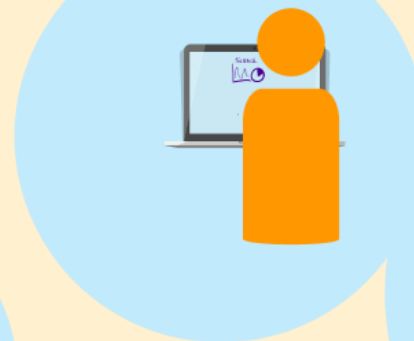

Homework activities

Flipped

Lecture

Classroom activities

شیوه های ارزیابی کتاب

شده از دیدگاه برادر رسانه ای

خانواده کلاه قرمزی کجاست؟

«کلیشه بدن»
ادب پارسی
مقاله ۴

سواد رسانه ای

یکشنبه ۲۶ دی ماه ۱۳۹۵
ویژه نامه آزمون نینمال اول - پایه دهم - دبیرستان سلما
قیمت: ۱۵۰ (میلاد و ۵ نمره کار عملی)

بررسی دیدگاه موافقان و مخالفان کتاب درسی جدید تألیف

نیمه راهیم بر نمی گردیم

وطن دوستی زیر زینتی

شاه و گدا

رمزگشایی از یک طرح جلد

محل تبلیغ شما

UN USA Israel
I hear nothing I see nothing I will say nothing
Fig: 3 Idiots

SUNSTAR GUM
بیشتر از سلامتی

تصویر شماره ۱

تصویر شماره ۲

تصویر شماره ۳

پ) سوالات تشریحی

در ایام انتخابات، تنوع استفاده از «فنون اقناع» بسیار داغ بود. در هر یک از تصاویر زیر، به یکی از شعارهای محوری دو نامزد اصلی انتخابات اشاره شده است. به نظر شما، کدام «فن اقناع» در این شعارها، بیشتر مشهود می باشد؟ دلیل آن را هم توضیح دهید.

فن اقناع تصویر سمت چپ (تبلیغات آقای روحانی، نیمه راهیم بر نمی گردیم)

توضیح

فن اقناع تصویر سمت راست (تبلیغات آقای رئیسی، نه بارگشت به گذشته، نه تحمل وضع موجود، تغییر به نفع مردم)

توضیح

اگر شما، سردبیر هر یک از سه روزنامه‌ی صفحه‌ی بعد بودید؛ برای پوشش خبری **حوادث تروریستی تهران**، از کدام تصویر، برای صفحه‌ی اول روزنامه استفاده می کردید؟ برای هر روزنامه یک **تیتر خبری** نیز انتخاب کنید.

تصویر شماره ۱

تصویر شماره ۲

تصویر شماره ۳

- طرح تولید رسانه ای
- تولید رسانه ای
- آزمون کتاب باز
- تحلیلی (حفظی)

منابع و مآخذ اینترنتی:

- Roshdmag.ir
- Talif.sch.ir
- Massir.ir
- ayenehschool.ir
- Azsarnevesht.ir
- Haqpanah.ir

@massir_resane

@ayenehschool

«...باید در جستجوی حقیقت بود...»

حسین حق پناه

Haqpanah.ir

Haqpanah@chmail.ir

نهمین دوره تربیت مربی سواد رسانه‌ای - موسسه مسیّر رسانه - آذرماه ۱۳۹۶